

object **synopsis (english) and article sketches (dutch)**
subject **future for urbanism and architecture**
words **6000**
pages **12**
date **august 2001**
author **christiaan weiler**
thanks to **all acquaintances and travels made before and during the writing**

- download the pdf file -

synopsis 19 11 05

Hybrid Identities

The notion of identity in a design context can be either explained superficially, as an applied image, or more precisely as an equilibrium between inherent and supposed characteristics. Following the latter principle, a building's inherent characteristics (its physical specifications), and its supposed characteristics (its intended or evaluated design) need to find an equilibrium for it to acquire identity. This needs time, and when a building is supposed to last for some time, we speak of sustainability. A building that lasts all the time necessary will come across third test, and that is to be able to adapt to the changes in time. Finding the equilibrium between complex regulations and a rapidly changing society, is a central issue for the future of architecture.

Speciville

According to this reasoning it becomes clear that acquiring identity requires sustainability, and sustainability in its turn requires adaptability, so in the end identity requires adaptability, paradoxically. An answer to the puzzle can be found in what is called 'hybrid identities'. This new demanded hybridity calls for a new type of architecture, an architecture without typologie. However, in order to maintain a spatial diversity in the public landscape that was once made by building types, an architecture has to be devised that defines adaptability without falling to a one-size-fits-all mentality. When programme becomes generic that needen't mean that architecture becomes generic.

notes 12 08 01

DE SPECIFIEKE STAD 1208'01

Notitie's 00

Benodigdheden

Landschapsfotografie (zuid afrika, finland, portugal, klimaat....)

Infralife

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 01

DSS heeft het Moderisme vergeten omdat behalve haar architecten, het niemand meer interesseerde. Haar prestatie is niet dat zij dankzij, maar juist ondanks moderne technologie de kwaliteit van het leven verbeterde. Zij functioneert ondanks de gebrekkige efficiëntie van haar machinerie. Zij heeft ruimte voor fouten en gebreken en laat zich parasiteren, zowel daar de hogere als de lagere klasse. Zij onderhoudt vele zakelijke en culturele relaties en draagt zorg voor een goede communicatie, maar besteedt geen budget aan advertising. Terwijl elders miljarden worden gependend aan city-advertising, zonder dat daarvan de effectiviteit is aangetoond, investeert zij in haar eigen onderhoud en corruptie.

Haar bestaansrecht en organogram zijn op geen enkele individuele wetmatigheid anders dan haar oneindig complexe ontstaansgeschiedenis te baseren. Zij was het resultaat van de inspanning van velen die hun bestaan wilden verbeteren, maar heeft gaandeweg die taak van ze overgenomen. Zij is de tweede natuur, onverbiddelijk en ontroerend, aantrekkelijk en afstotelijk tegelijk. Zij herbergt zowel nieuw leven als de dood, en maalt er niet om. Met het oneindige geduld van haar lange adem, handhaaft zij zich tegenover de vele eisen van de bewoners/passanten.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 02

Haar bestaansrecht en organogram zijn op geen enkele individuele wetmatigheid anders dan haar oneindig complexe ontstaansgeschiedenis te baseren. Zij was het resultaat van de inspanning van velen die hun bestaan wilden verbeteren, maar heeft gaandeweg die taak van hen overgenomen. Zij is de tweede natuur, onverbiddelijk en ontroerend, aantrekkelijk en afstotelijk tegelijk. Zij herbergt zowel nieuw leven als de dood, en maalt er niet om – ze heeft het eeuwige leven.

Met het oneindige geduld van haar lange adem, handhaaft zij zich tegenover de vele toestanden van de bewoners/passanten. De meest vruchtbare conditie voor haar groei is die van gematigd gevecht onder haar inwoners. Deze wordt het gemakkelijkst bereikt met een hoge diversiteit inwoners, zodanig dat zich geen grote machtsconcentraties voordoen, maar wel spanningsvelden opleveren.

Consensus en een te eenzijdige bevolking leidt tot spierverslapping, vervolgens verlamming en uiteindelijk dood weefsel. Dit komt voor, en sporen daarvan zijn zichtbaar in DSS, maar beslaat slechts een lokaal deel het weefsel. De meeste consensus-facades zijn eerst omgebouwd tot niet functionerende reclameborden, en vervolgens tot accommodatie van 'incommunicados', die overigens ook meteen het culinaire centrum van DSS hebben bepaald.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 03

Met de CAIM Modernistische taak voor ogen – het verhogen van de levensstandaard voor de massa's, door middel van toepassing van moderne technologie – zijn we als lemningen doorgeschooten, over de rand van de 'kwaliteit van het leven', in de zee technologische conditionering.

Het moderne westen heeft die Modernistische taak volbracht. Zij heeft voor velen de levensstandaard verhoogd. Nu zit ze, als een autist met een psychose, vast in het monotone ritme van technologische vernieuwing nog net ondersteunt door de krukken van de commercie. Zelfs de meest succesvolle kunstenaars swingen zachtjes heen en weer in de armen van handelaren.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 04

10 juni 2001, portugalia vlucht opo-bio

De inhoud van het hedendaagse architectuurdebat toont dat de vakwereld zich voornamelijk zorgen maakt om de culturele betekenis van de architectuur. Elke dag wordt een zoveelste laag van complexiteit wordt toegevoegd aan het verregaand geabstraheerde concept 'bouwen'. Nauwelijks formuleerbare vragen worden beantwoord met nauwelijks leesbare ontwerpen. Meta-betekeningen worden aan elkaar geklonken met de rethorische klinknagels. Constructie op zich, de elementaire bestaansconditie van architectuur, is te oppervlakkig om de hedendaagse tijdgeest te representeren. Architectuur als betekenisdrager is veel interessanter en levert meer pres-tige c.q. pres-tatie.

Gelukkig is de oplossing in aantocht. De nieuw ontdekte digitale ruimte is nog beter in staat de complexe betekenis van de hedendaagse tijd te integreren in een totale ruimte ervaring, dan de conventionele atomaire

ruimte. Het kost minder, is gemakkelijk toegankelijk voor iedereen, en minstens zo spectaculair. ‘Niet 4, niet 5, nee 6 dimensies zijn gelijktijdig tot onze beschikking – werk aan de 7e is in volle gang en wordt hopelijk volgend seizoen gepresenteerd aan het publiek’.

De aanvulling van deze representatietechniek, aangevuld met de mogelijkheden techniek en lichaam langzaam te synthetiseren, maken de cybernetica de meest vruchtbare omgeving om de oorspronkelijke doelstelling van het Modernisme na te blijven streven. De definitie van de ‘kwaliteit van het leven’ wordt dan helaas gaandeweg gereduceerd tot lichamelijk comfort, maar gelukkig maakt het tegen die tijd geen deel meer uit van de openbare ruimte, dus we zijn niet gedwongen mee te gaan in die reductie. Naast van alles en nog wat, ontzenuwt de belofte van de cybernetica dus ook de gevaren van de gecorrumpeerde Modernistische idealen.

Het Modernisme heeft haar tijd hier op aarde wel gehad, en is nu vrij om te verdampen naar cyberspace. Ze is, zoals het een echte overtuiging betaamt, van oorspronkelijke ideologie verworpen tot stijl. Ze heeft het lang vol gehouden, maar is nu eindelijk dood. Ze heeft niet gefaald, ze is ook niet geslaagd, er is gewoon niemand meer in haar geïnteresseerd.

Maar nee - het Modernisme is niet dood. Haar ambitie wordt kunstmatig in leven gehouden in de cybernetische weckflessen....

Binnenkort zal de technologie waarschijnlijk de dood overwinnen. Of het ons een stap dichterbij het paradijs brengt is maar zeer de vraag. Als we iets zouden kunnen leren van de teloorgang van het Modernisme, dan is het wel dat meetbare technologie en wetgeving niet de enige indicator van levenskwaliteit is.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 05

The generic city index

01. Introduction

loss of identity – how is that an advantage?

02. Statistics

demography - migration

03. General

publicness to cyberspace

04. Airport

is vehicle to differentiation

05. Population

multicultural - moving on – unstable – no one takes responsibility

06. Urbanism

cohabitation – planning is dead

07. Politics

invisible lies with no goal

08. Sociology

life is unpredictable

09. Quarters

memories of memories / history

10. Program

everything is hotels – temporary activity

11. Architecture

reinterpretation of modernism / authenticity

12. Geography

bad weather is the only fear left

13. Identity

identity is like a mantra

14. History

it exposes an unspoken consensus that history's presence is desired

15. Infrastructure

a strategic weapon in an unstrategic planning practice

16. Culture

only visual manifestations

19. End

all human aspects: love/hate/birth/death, are taking place elsewhere, the city is abandoned

The exponential growth implies a thinning of identity per capita. Is identity a resource of limited size? Can it only be found in history?

“we can not imagine that anything contemporary contributes to it..”

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 06

Globalisering en de daarmee gepaard gaande generisering staat in relatie met het recente verleden, zoals de industrialisatie en het daaruit voortgekomen Modernisme. Beide ontwikkelingen worden, zomete als wereldwijd, dan toch als non-lokale processen gezien. Processen dus, die hun kracht halen uit krachten die nationale grenzen en culturen overstijgen. Desalniettemin zijn de verschillende uitdrukkingen van Modernisme als bouwprincipe in verschillende Europese regio's zeer verschillend te noemen. Het Nederlandse Modernisme is bepaald anders dan het Portugese Modernisme.

Welke pre-condities zorgden ervoor, dat een overtuiging met een aanwijsbaar pan-westerse origine, toch in de verschillende streken tot verschillende bouwstijlen leidde?

Porto is gebouwd op rotsgrond met een zonovergoten klimaat. Er is in de natuurlijke omgeving geen acute impuls de verblijfscondities te verbeteren. De 'maakbare' samenleving is een ondenkbaar begrip in zo'n omgeving, net zoals het onwaarschijnlijk is dat saharabewoners meer dan een soort regen kennen.

De V.S. en Nederland hebben een overeenkomst in de benadering van hun territorium: in de V.S. is sprake van een tabula rasa dankzij de veronderstelde ontdekking van het territorium in 1492, en de ontkenning van de voorgaande geschiedenis, in Nederland is dit perspectief mogelijk dankzij de eigen inspanning het te ontwikkelen territorium zelf te maken.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 07

Koolhaas speaks with the authenticity of a village elder with a similar cultural perspective – a liberating self-denial – that will backlash with tremendous destructive force by the master's position from which he preaches.

If Koolhaas is such a simple visionary, couldn't he include a simple maintenance job.

When he sees the consequences of the multicultural society - where no one takes any responsibility – does he see his own responsibility as an epigon of the end of the last millennium.

Koolhaas spreekt met de authenticiteit van een dorpsoudste – een bevrijdende zelf-ontkenning – met gigantisch destructieve gevolgen door de meester-positie die hij bekleedt. Minder slimme leerlingen zullen niet zo snel door zijn luciditeit heen kijken, en letterlijk uitvoeren wat hij beschrijft.

Als Koolhaas zo'n lucide eenvoudige visionair is, zou hij dan niet een eenvoudige onderhoudstaak kunnen opnemen in zijn verhoog. Hij ziet dat in de multi-culturele maatschappij niemand meer zijn verantwoordelijkheid neemt, maar ziet hij zijn eigen verantwoordelijkheid wanneer hij deze deur opent voor de klungels van de wereld.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 08

In tegenstelling tot wat The Generic City zegt < dat er niet genoeg geschiedenis danwel identiteit is, om te distribueren over hen die er behoefte aan hebben, en dat de huidige productie geen identiteit voortbrengt, zodat de identiteit per inwoner afneemt, en hoe kunnen we hier gebruik van maken – welke positieve kracht gaat hier in schuil?> brengt alle productie (al dan niet herkenbare) identiteit voort. Daarmee is de verdunning van identiteit dus niet inherent aan de explosieve groei.

Zolang verschillen te onderscheiden zijn, bijvoorbeeld tussen lokaal en globaal, kunnen identiteiten (h)erkent worden. Het is niet nodig vooruit te vluchten in een positieve interpretatie van een negatief beoordeelde ontwikkeling.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 09

De specificaties van de lokale stedelijke conditie zijn zeker niet gereduceerd tot de fysieke condities zoals klimaat, geografie en topografie, maar aangevuld met nomadische geschiedenissen en verhalen. Geen individu zal zich tevreden stellen met de generische aspecten van zijn omgeving, maar deze mengen met de persoonlijke historische topografie en de lokale condities. Nieuwe identiteiten worden zo gemaakt op basis van een fusie van specificaties.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 10

DSS is complexer dan elke andere stad, en kan niet worden vereenvoudigd tot een Unidentified Metropolitan Object. Het is een veelheid aan identiteiten, gevat in een min of meer beperkt weefsel; een patroon van individuele componenten, waarvan elke aangepast is aan de omstandigheden behorende bij de compositie.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 11

De 'kwaliteit van het leven' in DSS bestaat uit alle dingen die een dag aangenaam kunnen maken: zon, regen, een rivier, echt lekkere koffie, openbaar vervoer, een file - wanneer die goed uitkomt, een lekker gebakken visje, klassiek concertje, experimenteel theater, podiumkunsten in de open lucht, onderzoekssubsidies, koninklijke intrige, gekozen burgermeesters, internationale corruptie congressen, en mooie straten en gebouwen. Al die dingen bestaan op twee manieren: in cijfers in rapporten die onvolledig en te laat verschijnen en ongelezen geaccordeerd worden, én in de hoofden en harten van de mensen die ze beleven.

Generatie's kinderen gaan naar school van het geld dat verdient wordt met maken en checken van gegevens, terwijl de kwaliteit van het leven niet meer noemenswaardig wordt verbeterd, of alleen voor een bepaalde groep mensen met een gebrek aan smaak.

Gebouwen zijn de achtergrond voor al deze belevenissen en moeten in die zelfde chaotische onzekere wereld belevenissen accommoderen. Dat is nauwelijks in exacte gegevens te vatten, maar dat betekent niet dat deze gebouwen niet presteren.

De hedendaagse middenstand koopt geen levensmiddelen of producten van de industrie, maar handelt heen en weer in gegevens. Visies, adviezen, potentie's, groeimogelijkheden, goedkeuringen van gecertificeerde onderzoekscommissies en andere meta-handel. Waarom? Om de rampen als Enschede en Volendam te voorkomen bijvoorbeeld. De regelgeving is uit de hand gelopen, en de handhaving lijkt onmogelijk

Omdat we met 16 miljoen op in een klein land wonen en we niet allemaal bakker kunnen zijn. Waar moeten al

die mensen anders hun brood mee verdienen? De hedendaagse middenstand heeft alles al, en dus vraagt het zich af wat ze nog meer kunnen willen. De overheid stimuleert consumptie als deel van het economisch beleid, heeft iemand een beter idee?

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 12

Als de huidige fase in de doorlopende geschiedenis gekenschetst kan worden als een van superdynamische demografie en versnelde culturele verandering die alles en iedereen in de war schopt, dan is zeker toch ergens nog een basis die zijn betekenis bewaart, en die als een onveranderde magnetisch veld aantrekkingskracht blijft uitoefenen op lopende ontwikkelingen, ook als we die niet als onomwonden erkennen?

In een tijd waarin in toenemende mate niets lijkt wat het is, wat geeft ons dan nog tenminste de pretentie dat we de wereld begrijpen en dat we enige controle hebben over onze omgeving?

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 13

De positie's van de elementen veranderen en daarmee de krachten tussen de elementen, maar wat niet verandert is het feit dat er positie's en krachten zijn. De verandering vereist dat we een nieuw inzicht verkrijgen in dit veld van positie's en krachten. Het bijhouden van de positie's en de bijbehorende krachten maakt het ons wellicht mogelijk om de laatste verandering in te zien, en misschien zelfs om de volgende verandering te anticiperen. Maar wanneer deze veranderingen zich steeds vaker en gelijktijdiger voordoen, zijn de individuele veranderingen niet meer goed te onderscheiden. Om een het gehele veld te onttrekken aan de ogenschijnlijke chaos, en iets te herkennen in de dynamiek, moeten we (tijdelijk) de schaal van onze waarneming aanpassen.

Alle verleden positie's zijn reeds uitgebreid gedocumenteerd en benoemd: pleistoceen, antieke oudheid, renaissance, moderne geschiedenis. Sommige krachtsvelden lieten bijna geen sporen na, anderen heel veel of zijn nog steeds van kracht. De onmogelijkheid het huidige krachtsveld te identificeren, duidt er niet op dat zij geen identiteit heeft of voortbrengt, in tegendeel. Het feit dat het zich onderscheidt van ander krachtsvelden is voldoende voorwaarde voor de specificiteit en identificeerbaarheid van de productie van de huidige cultuur.

De Europese Unie zou, volgens critici, onvoldoende culturele draagvlak hebben. Daarentegen is er straks wel een continentale munt. De munt draagt ook nog een datum, zodat wanneer in het volgende millennium archeologen ze opgraven, ze daarvan kunnen aflezen wat hoe Europese cultuur nu in elkaar steekt. Cultuur is meer dan dans en kunst en theater. Identiteit is meer dan historiciteit.

Het huidige krachtsveld is waarschijnlijk veel complexer dan de voorgaande, en behoeft dus nieuwe categoriën en instrumenten om haar te beleven. Zoals de vroege mens steeds haar wereldbeeld verrijkte en het categoriseerde met nieuwe klanken – woorden – taal – een nieuw instrument, zo moeten ook nu nieuwe instrumenten worden gevonden om het krachtsveld te zien en te bevatten.

Nog steeds is er behoefte naar meer onderzoek om meer kennis te vergaren. Er zijn nog velen onontdekte diersoorten, er is nog steeds geen bewijs van leven op Mars, dus we blijven zoeken.

Intussen is de huidige hoeveelheid informatie nauwelijks meer te beheren. Nieuwe communicatietechniek maakt die informatie veel gemakkelijker beschikbaar. Binnenkort kan al die informatie multi-disciplinair uitgewisseld worden, en ontstaat er onverwachte nieuwe mogelijkheden. De reis heeft zijn doel nog lang niet bereikt.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 14

Identiteit is niet iets dat vast zit aan een bepaald element, het is eerder een de samenhang tussen een aantal krachten in het veld van een aantal positie's. Zeggen dat er te weinig identiteit is in de wereld, is hetzelfde als

beweren dat dat er te weinig energie is in het universum. Liever dan te zeggen dat er te weinig identiteit is, zou je kunnen zeggen dat er te weinig identificatie-capaciteit is; een andere manier om te zeggen dat we met z'n allen behoorlijk in de war zijn.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 15

Wanneer identiteit een dynamisch gegeven genoemd kan worden, misschien is het dan mogelijk een voorbeeld te nemen aan de ontwikkeling van identiteit bij een sterfelijk kind. Normaliter wordt het geboren met een unieke set specificatie's – dna – op basis waarvan het communiceert met zijn omgeving. In deze omgang met de omgeving ontwikkelt het een identiteit, totdat het een balans vindt met de omgeving en de ontwikkeling afremt of stopt. Op een gegeven moment is de identiteit voldoende duidelijk om volledig deel te nemen aan de omgeving. Alleen zeer indrukwekkende gebeurtenissen kunnen de ontwikkeling weer op gang krijgen, en dan alleen wanneer dit een belofte heeft van een 'verbeterde' balans met de omgeving.

De verwachting van de dood, is de achtergrond waartegen we allen op zoek zijn naar die balans, zodat we in vrede kunnen leven en sterven.

Als deze schets, hoe onvolledig ook, enigzins geloofwaardig is, hoe beschrijven we dan de ontwikkeling van de identiteit van een onsterfelijk kind. Houdt het ooit op risico te nemen, nieuwe uitdagingen aan te gaan, fouten toe te geven om opnieuw te proberen, een nieuwe identiteit te ontwikkelen bij elke gebeurtenis?

DSS is een fictie, want er zijn geen onsterfelijke kinderen. Maar dat de dood niet zal worden overwonnen staat niet vast, dus misschien is die fictie niet onwerkelijk.....

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 16

A

De stad was gebouwd op de slappe grond van de rivierdelta, maar vormde een veilige haven in de tumultueuze golf van X. De nijvere en godvrezende bevolking bouwden de stad op tot een liberaal zakencentrum voor communicatie en logistiek. Later verwerd het tot een hectische bazar van infrastructuur-service-consultants rond de globale wereld-bewegingsindustrie.

(Dank zij het de bodem en het klimaat, was het nooit gegeven een recreatie oord te worden)

B

Het begon als een landbouwoase midden in de droge vlakte, met een arme, achterdochtige en onberekenbare bevolking van boeren, en ontwikkelde zich tot een zelfgeproclameerde en zelf-voortstuwende autoriteit en bron voor onderzoek en marketing van agrarische producten, om later te verworden tot een verzameling religieuze fanatici rond een centrale voedingstoffen-markt.

C

Het begon als een gebedsplek op de rotsen aan de kust, met een prachtig uitzicht dat stemde tot het overdenken van 's levens wonderen, en ontwikkelde zich tot een centrum voor reizen en vrijetijdsbesteding dat steeds grotere groepen steeds exotischer ervaringen beloofde, om te verworden tot een gigantisch pretpark boven op een gevangenis ten grote van een stad, omringd door vertalers, acteurs, verzekeringsagenten en veiligheidsdiensten.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 17

Bevrijd van fysieke grenzen zullen gelijkgestemden over de hele wereld elkaar kunnen vinden. De wereldhandelszone en de wereldwijde vrijheid van meningsuiting, hebben geleid tot een herschikking van cultuur. Cultuur is een keuze. Ieder gaat naar zijn of haar favoriete club, waar dan ook.

Maar de benodigde condities voor een uitstekende club voor een specifieke groep zijn niet overal voorhanden.

Een Country Club wordt niet snel populair in het hart van een stad, net zo min als een hengelsport- of een zeilvereniging goed gedijt in de woestijn. Een religieuze- of vechtsportvereniging is weer wel overal mogelijk. De club wordt daar opgericht waar de 'het klimaat' gunstig is, daar zal het succesvol zijn, daar komen de mensen naar toe.

De zwervende bevolkingsgroepen vinden elkaar in de specifieke stad, daar waar ze vinden wat ze zoeken, namelijk dat wat de specifieke stad heeft. Ze zullen met z'n allen de cultuur van DSS geleidelijk doen veranderen, maar nooit plotseling, en nooit haaks op de eigenheid van DSS (Speciville). Geschiedenis, klimaat, geologie, religie en de fouten van de mensheid, kunnen niet worden omgebogen dan alleen met heel veel fantasie. Maakt de bevolking nu de cultuur van DSS, of maakt DSS de cultuur van de bevolking? Is de identiteit van DSS uitgegraven uit elke nieuwe generatie-laag stof, of wordt het kunstmatig geïnsemineerd ondanks de vele geldverslindende moeilijkheden die dat opleverd.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 18

Het is het QWERTY-effect op wereldschaal. (QWERTY is de voor computers toegepaste toetsenbord-indeling, die voortkomt uit de hamertechniek van oude typemachines, waar de toetsen en hamers zo gerangschikt waren, dat de kans op elkaar rakende hamers werd geminimaliseerd. In de loop van de tijd is iedereen er zo aan gewend dat het zich niet meer laat verbeteren, ondanks ergonomisch onderzoek.) Je kunt het verleden niet zomaar van je afschudden. DSS is niet geschikt voor elk soort programma – het houdt onbewust vast aan ingesleten patronen.

Wat je er ook mee doet, je kunt de tijd niet stil zetten. Hoewel er grote onregelmatigheden zijn te vinden, is geschiedenis niet anders te begrijpen dan continue. Alleen door catastrofe wordt een stad plotseling veranderd. Van zichzelf zal het alleen langzaam veranderen. DSS is misschien de gevangene van haar inherente condities, maar heeft groot zelfvertrouwen door zelfkennis.

DSS toont publiekelijk en zonder gene, de fouten in haar stedelijke weefsel. Initiatieven die de inherente condities van DSS niet serieus namen, tonen zich door de afwezigheid van mensen. Deze afwezigheid versneld nog eens de impopulariteit, d.w.z. de voelbaarheid van de fout.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 19

DSS toont ongeneerd de fouten en oneffenheden in haar stedelijk weefsel. Pogingen om het weefsel aan te vullen met 'oneigenlijke' plekken, hoe goed bedoeld en beargumenteerd ook, zijn te vinden op de plekken waar mensen afwezig zijn.

Definieer 'eigenlijk' en 'oneigenlijk'.....

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 20

Heeft DSS een dermate autonoom leefpatroon dat planning er hoe dan ook niet toe doet? Is elke poging om in te grijpen in haar ontwikkeling gedoemd te worden gesmoort in de traagheid van haar complexe krachtenveld? Anders gezegd: welke ingrepen kunnen zinvol worden geacht en op basis waarvan?

Om te overleven moet DSS zich voeden, en daarin concurreert zij met andere steden. DSS onderscheidt zich in de wijze waarin actuele ontwikkelingen in de bestaans-omgeving worden ingepast en gekoppeld aan haar 'dossier'.

Kevin Kelly beschrijft het in Out of Control als volgt :

De negen wetten van God.

01 - Distribute being
Verspreid je bestaan

02 - Control from the bottom up
Beheers van onderop

03 - Cultivate increasing returns
Cultiveer groeiende opbrengsten

04 - Grow by chunking
Groei in brokken

05 - Maximize the fringes
Maximaliseer de randen

06 - Honor your errors
Trek lering uit je fouten

07 - Pursue no optima, have multiple goals
Leg niet heel je vermogen toe op een doel

08 - Seek persistent disequilibrium
Zoek een constante labiliteit

09 - Change changes itself
Verandering verandert zichzelf

DE SPECIFIEKE STAD
Notitie's 21

Wat kunnen wij verwachten van verschil en specificiteit?
Hoe kunnen wij verschil en specificiteit bereiken?

DE SPECIFIEKE STAD
Notitie's 22

Wanneer identiteit wordt beschouwd als een eindige bron, zoals bijvoorbeeld fossiele brandstoffen, en degenen die haar consumeren nemen toe in aantal en consumptiefrequentie, dan is er inderdaad sprake van schaarste. Een blik op de huidige beeld-georiënteerde maatschappij toont hoe zeer men probeert deze ID-markt te bedienen: nieuwe en gerestylde producten worden in hoog tempo op de markt gebracht, begeleidt door indrukwekkende style-campagnes.

Maar identiteit is meer de style. Identiteit is eerder authenticiteit, ook zo'n populair hedendaags 'product'.

Identiteit en authenticiteit zijn geen eindige bronnen, zijn zijn het product van de relatie tussen de gebruiker en zijn omgeving. Identiteit wordt gemaakt elke keer wanneer een consument een extern object herkent en erkent. Identiteit is niet toepasbaar, het overkomt je. Zoals Lennon zong: life is what happens to you while you're busy making other plans.

Succesvolle stedelijke weefsels uit de geschiedenis zijn niet het resultaat van breed verrichte marktonderzoeken bedoelt om de gebruiker optimaal te bedienen, het zijn rationele uitvoeringen van wetmatigheden uit de medische, militaire, politieke en andere wetenschap, opgelegd aan een onmondige bevolking. Dit soort, nu

ondenkbare, totalitaire ingrepen, hebben geleid tot grootschalige herkenbare eenheden met een grote duurzame bruikbaarheid en een sterke identiteit.

Hausmann duwde de stedelijke sanering van Parijs – de avenues en boulevards - door de strot van de bevolking, omdat dat beter was voor de algehele doorluchting van de stad in militair en hygienisch opzicht. Dit was, samen met andere culturele ontwikkelingen, de basis van een stad die tot op de dag van vandaag een haast onverwoestbaar imago heeft.

Venetië – zie : A Mission Statement for Architecture

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 23

Identiteit is niet iets wat je kunt toepassen, slechts vergaren. Een object met duurzame bruikbaarheid, heeft het in zich een duurzame relatie te laten ontwikkelen met een gebruiker. Pas na herhaaldelijk slagen of falen begint zich een identiteit af te tekenen.

Er is een overdaad aan potentiële identiteit. Geschiedenis wordt continue geschreven. Welk inzicht maakt het ons mogelijk een stap terug te doen, om op een afstand het versnelde en geïntensifieerde schrijfproces te zien, zodat we op een begrijpelijke manier het verleden naar de toekomst helpen.

DSS zit zo barstens vol met potentiële identiteit dat het als een mist over haar heen hangt. Het is kleinschalig en overal aanwezig. Des te moeilijker is het te herkennen met de conventionele beschrijvingen en instrumenten. Wanneer identiteit gelijk wordt geschakeld met historiciteit, gaan we inderdaad een schrale toekomst tegemoet. Maar in een tijd waarin identiteit met een ongelooflijke hoeveelheden per capita wordt geproduceerd met de bedoeling dat deze even hard wordt geconsumeerd, is het moeilijk succesvolle en onsuccesvolle identiteiten te onderscheiden.

De hedendaagse criteria voor het onderscheiden van succesvolle identiteiten, te herkennen in de vele voorbeelden die door ontwerpers worden gehanteerd ter illustratie van hun plannen, zijn veelal simpelweg historische voorbeelden. In dat geval is identiteit schaars. Maar de criteria moeten worden aangepast, want de condities die dergelijke voorbeelden voortbracht zijn radicaal veranderd. De macht glijdt weg van centrale landgebonden overheden, en versnipperd langzamerhand in de handen van industriële 'warlords' ????

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 24

Berlage zei in zijn tijd al (19xx) dat de hoeveelheid huizen die toegevoegd moest worden aan de stad Amsterdam, veel meer betekende dan een stadsuitbreiding. We moesten eerder denken aan een aparte stad. Vergelijk dat met de uitspraken over de hedendaagse stedelijke uitbreidingen... Reeds in die uitbreiding was men bezorgd over de gevolgen. Het gevaar van het verliezen van identiteit was daar aanwezig, in het licht van de verhouding aanvulling staat tot orgineel. Desalniettemin kan de wijk Zuid van Amsterdam een duidelijke identiteit toegeschreven worden.

Het groeiproces is enorm versneld. We hebben heel snel het overzicht verloren, en daarmee de mogelijkheid te begrijpen wat er aan de hand is.

De groei van het weefsel heeft de randen van het blikveld overschreden. Het proces heeft zoveel materie aangemaakt, dat wanneer wij het geheel willen zien, we onze focus zullen moeten uitzoomen. In de originele focus zien we nog steeds dezelfde processen zich herhalen en intensiveren, maar ondertussen speelt zich aan de randen een proces af wat zich aan onze blik onttrekt. Alleen wanneer wij afstand nemen, wordt het weer mogelijk het geheel te bekijken en te identificeren.

Wanneer wij geen afstand nemen zien we alleen de drukte van het groeiproces en de bijbehorende productie van nieuwe materie. Maar wanneer wij uitzoomen, zien we uit deze materie gehele nieuwe brokken ontstaan uit de geweldige bronnen van identiteit. Deze brokken vormen zich langs de groeiassen van de vruchtbare omstandigheden. De vorm die deze brokken krijgen hangt mede af van de omstandigheden waarin zij zich vinden.

Definieer 'vruchtbare omstandigheden' : kracht/macht, territorium, klimaat, gezondheid, intelligentie, sociale acceptatie,

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 24

Op welke vraag is differentiatie het antwoord ?

Waarom differentiatie ?

Hoe differentiatie ?

Differentiatie is onvermijdelijk, een 'noodzaak'. Wat kan worden gezien op een blanco pagina anders dan de blanco pagina? Willen wij onderscheid maken tussen de pagina en iets anders dan moeten we of pagina grondig onderzoeken en daar verschillende onderdelen in herkennen, of we moeten de pagina kunnen onderscheiden van iets anders – minstens haar omgeving. De pagina is daarmee een eindig ding en daarmee identificeerbaar.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 26

Zogauw het eerste verschil is vastgesteld (namelijk de pagina is iets anders dan haar omgeving), is er een keuze ontstaan. Kijk je naar de pagina of naar de omgeving, of kijk je naar de rode stip op de pagina (bijvoorbeeld)? Met de mogelijkheid van de keuze ontstaat de mogelijkheid van voorkeur. De voorkeur is de inleiding voor betekenis. Zogauw een voorkeur, op basis waarvan dan ook, kan worden uitgesproken, verkrijgt het object een betekenis. Als je je hele leven niets anders hebt gekend dan een witte kamer, en er wordt opeens een rode bal naar binnen gegooid, pak je die bal dan uit nieuwsgierigheid gauw op, of ren je er bang voor weg? En wat doe je wanneer er ook nog een blauwe bal bij komt – welke bal kies je? En als er een tweede persoon bij komt, wat doe je dan? Maak je vrienden of ga je vechten?

Al in het allereenvoudigste model is sprake van betekenis. Ware het niet voor het positioneren van jezelf te opzichte van je omgeving dan toch minstens ten opzichte van medemensen, om met hen in contact te komen (ook wanneer dat tot negeren leidt – je kunt niet niks negeren)

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 27

Er is een gradient in verschillendheid. Sommige dingen zijn heel erg verschillend andere dingen zijn niet identiek, maar lijken erg op elkaar. Om te differentiëren moet er een herkenbaar verschil zijn. Twee rode ballen worden gezien als identiek – ze hebben dezelfde identiteit. Een rode bal en een rood blok worden niet gezien als identiek. Wanneer we ze vergelijken, merken we dat ze verschillende kenmerken hebben. Het verschil is te identificeren – het verschil is de vorm. Het verschil is niet algemeen, het is gespecificeerd namelijk als een verschil in vorm.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 28

Wanneer je de kans krijgt iets te maken, copieer je dan iets wat al bestaat, of maak je liever iets anders? Als je er voor kiest iets anders te maken, maak je het dan heel anders of een beetje anders, hoever ga je daar in? Dit heeft alles te maken met hoezeer je durft af te wijken van de norm - hoezeer je afhankelijk bent van een externe

of interne goedkeuring. Verschil ligt tussen die extremen in sociale codes : neem ik het risico af te wijken met een kans op succes door vernieuwing, of laat ik alles bij oude vertrouwde en bewezen formules?

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 29

Feitelijk beginnen we nooit met een blanco pagina, er is altijd een bestaande omstandigheid waarin we moeten beginnen, een omgeving waaraan we iets moeten toevoegen. Hetgeen wij toevoegen aan die bestaande wereld, kan niet buiten die wereld bestaan. Hetgeen wij toevoegen slaagt of faalt niet dankzij de omgeving, maar dankzij de blindheid daarvoor. Een probleem op bepaalde schaal kan vaak opgelost worden door op grotere schaal de condities te verbeteren. Ook dit is een doodlopende weg, althans, dat moeten we nog zien in de ontwikkeling van de Global Village. Elke oplossing levert een nieuw probleem op, en zo maalt de molen door.

Als we ons leven inrichten met het zoeken van een balans tussen onszelf en de omgeving, zodat wij in vrede kunnen leven en sterven (hoe onmogelijk dat ook is), zijn wij onderwijl zelf verantwoordelijk voor de onregelmatigheden in dat evenwicht.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 30

The difference engine of mr Babbage : <http://www.britannica.com/eb/article?eu=130076&tocid=216027&query=babbage>

Wanneer tijd en plaats nog maar weinig invloed hebben op de keuze waar en wanneer we doen wat we moeten doen, dan zullen lokale specifieke condities steeds meer invloed hebben op onze keuzes. Als je in een winkel komt waar je alles mag kiezen, en iemand vraagt je : 'wat zou je willen?' dan is het antwoord al gauw een wedervraag : 'wat heb je'. Hoe vrijer de keuze, hoe meer behoefte aan kadering van de vraag.

Wanneer het er niet zoveel meer toe doet waar je bent of waar je heen gaat, omdat het evenveel kost of oplevert, dan zal men toch niet snel de Olympische Spelen op Jamaica organiseren. Juist omdat het perspectief en de mogelijkheden mondiaal zijn of worden, zullen de keuzes gemaakt worden op basis van gegeven verschillen. Mondiaal bewustzijn schept lokaal bewustzijn.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 31

De historische ontwikkelingen van de afgelopen 5 eeuwen zijn gericht geweest op een bevrijding. Deze start in de Renaissance waarin de middeleeuwer wordt bevrijd van puur (bij)gelovig beeld van de wereld, en eindigt (voorlopig) in de opzet van internet waardoor we bevrijd zijn van plaatsvaste productie en/of communicatie. Steeds meer barrières worden geslecht, steeds meer zaken worden mogelijk gemaakt. Steeds sterker wordt het geloof dat alles kan.

De permutatie van alle mogelijke lokale condities is een voedingsbodem voor een ongelooflijke hoeveelheid verschillende identiteiten. Klimaat, geografie, topografie, demografie, handel, religie, geschiedenis, en techniek zijn op lokale schaal wellicht onvoldoende voor een herkenbare differentiatie, op mondiale schaal spelen deze invloeden wel degelijk een rol. Hoe zinvol zijn referentiebeelden uit Buenos Aires ter illustratie van bouwinitiatieven in de Hollandse polder? Wat kunnen we leren van Aziatische centrale overheidsinitiatieven, dat zinvol is in een land waarin de overheid eigenlijk nooit centraal is geweest?

Naarmate we de wereld beter leren kennen, krijgen we voorbeelden van alle mogelijke ontwikkelingen, maar deze zijn nooit zomaar te importeren.

De wellicht enige uitzondering op deze regel is te vinden in cyberspace, waarin alleen het 'klimaat' van het

besturingssysteem soms condities stelt voor het gebruik.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 32

DSS biedt niet wat het niet heeft, het ontgint wat het heeft om het beste te kunnen bieden van wat het heeft.

Een 200 meter lange overdekte skihelling is een populaire innovatie gedurende ongeveer 3 jaar, waarna het wordt overtroffen door een langere overdekte helling. Het is een soort wedloop in een doodlopende weg. Achter elkaar worden steeds betere hellingen ontworpen, totdat we er achter komen dat we toch nauwelijks kunnen concurreren met de hellingen van de Alpen, omdat de prijs van een arrangement in Les Trois Vallees evenveel kost als een weekendkaart in de Zoetermeerse 'Snowworld Hyperslope'. Wanneer we dat moment bereiken moeten we na gaan denken over een hergebruik van onexploitabele skihellingen in de Hollandse polder.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 33

Er zijn niet te veronachtzamen verschillen in de vele plekken op deze wereld, zeker op een mondiaal niveau bekeken. Het zijn welhaast onveranderbare verschillen, afhankelijk uiteraard van wat je er voor over hebt – niets is onmogelijk. Er zijn specificaties over de wereld heen te vinden, die kansen bieden aan hen die ze herkennen. Met de condities mee werken is eindeloos veel efficiënter dan er tegen in.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 33

DSS continueert haar zoektocht naar het Modernistische ideaal doorgestart in cyberspace, en haar fysieke stadsweefsel gevuld met de pogingen om ambitie en mislukking met elkaar te verzoenen.

DSS kent geen angst, want ze heeft niets verliezen. De grond van haar kwaliteit is de grond waarop ze gebouwd is, en die kan niet worden afgenomen.

In DSS zijn de superlatieven: maxi – super - mega – giga - hyper, na een enorme hausse, gedevalueerd tot onbeduidend en archaisch taalgebruik, synoniem aan ouderwets. Mini - pico – nano zijn de hippe woorden waarmee de elite zich profileert.

We hebben ons taalsysteem veronachtzaamd. Wie bednkt nu een term als de moderne geschiedenis, die ook een serieuze kans wil geven aan de toekomst.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 35

TWD stelde de volgende conclusies op:

De stad is een DUURZAAM fysiek gegeven dat goed onderhouden moet worden. Daartoe moeten aanpassingen en toevoegingen aan haar weefsel niet gebaseerd worden op veranderlijke programmatische gegevens. De duurzame structuren moeten FLEXIBEL bruikbaar zijn en langdurig te exploiteren zijn. Traditionele opvattingen over typologiën moeten worden achtergelaten tbv het duurzame stedelijke casco. IDENTITEIT kan niet worden opgelegd, een duurzame stedelijke structuur of structuurdeel kan alleen identiteit verwerven door een duurzame relatie met de gebruikers. Een gebouw krijgt alleen betekenis wanneer het langdurig bruikbaar is. **DUURZAAMHEID EN FLEXIBILITEIT ZIJN VOORWAARDEN VOOR IDENTITEIT.**

Indien deze stelling (duboflexid) wordt toegepast op DSS, waar potentiële identiteiten met hoge frequentie worden gemaakt, blijkt het belang van duurzaamheid. De 'wegwerp- en undo-mentaliteit' zijn niet evident met deze doelstelling tet verenigen.

DSS kent een minimale houdbaarheidsdatum van bedrijfslogo's, internationale betrekkingen en media-campagnes. Verstrekte gegevens moeten minimaal een jaar geldig zijn. Op overtreding staat boete.

DE SPECIFIEKE STAD

Notitie's 36

Voorbeelden van verschil

Economie : Markt en verschillende aanbieders / concurrentie

Politiek : meer partijen democratie systeem / trias politica

Biologie : evolutie / species

Journalistiek : meerdere nieuwsaanbieders